

Slott, bruk och hav i Roslagen.

Här passeras tre roslagsbruk med sinsemellan skilda karaktär; Rånäs med slott, Edsbro med masugn och museum samt Skebo med finkrog. Slutligen nås Grisslehamn och havet.

Sevärdheter:

Rånäs

Nästan allt är vackert på Rånäs. Bruket, empireslottet och den magnifika ladugården inbjuder alla till att plocka upp kameran! Här, vid Skedviken i Roslagens famn, är du omgiven av vacker natur och tjusiga bruks- och slottsmiljöer, som gjorda för en romantisk utflykt på tu man hand. Järnbruket var på sin tid ett av Upplands största vallonbruk men driften upphörde 1894. En stor del av bruksmiljön är bevarad, till exempel den gamla kvarnbyggnaden som tillhör Rånäs slott. I Granby hembygdsgård, som är inhyst i en av de gamla arbetarbostäderna, kan man lära sig mer om verksamheten här, som inte bara präglades av bruket utan även av ett välmående lantbruk, livaktigt i trakten än idag. Korna i den oerhört vackra och storslagna ladugården vid Rånäs gård, kunde med sitt läge nära järnvägen förse huvudstaden med färska mejeriprodukter redan före pastöriseringens tid. Idag mjölkas de drygt 100 kossorna med två robotar. Det likaledes ståtliga slottet uppfördes på 1800-talet. Stilen är senempire, vilket bland annat innebär fantastiska interiörmålningar i glödande, italienska kulörer som de likaledes italienska konsthantverkarna använde när de

dekorerade slottet på uppdrag av ägarfamiljen Reuterskiöld. På 30-talet blev det ett konvalescenthem i landstingets regi, men numera fungerar slottet som konferensanläggning. Sommartid är slottet ofta abonnerat för bröllopfester på lördagar men veckans övriga dagar kan man faktiskt komma hit som dagsgäst, om plånboken tillåter, och skämma bort sig med en spaupplevelse. Tisdagkvällar är det grillbuffé.

Edsbro

Gör en resa till Edsbro och få en tidsresa på cirka 1000 år köpet! På en dag tar du dig från nutid till 1800-talets skolmiljö, 1600-talets vallonbruk, medeltidens kyrka och sist men inte minst lämningarna av en imponerande fornborg från vikingatiden. Edsbro är ett gammalt vallonbruk. Ruinerna efter masugnen och klensmedjan minner om tiden mellan cirka 1680 till 1894, då man tillverkade tackjärn som transporterades med pråmar till Skebobruk för vidare förädling. Bruksgatan och de röda längorna är välbevarade, så här är det lätt att tänka sig tillbaka i tiden. I Edsbro finns dessutom en kyrka från 1200-talet och en hembygdsgård som heter Åsavallen och sköter spinnrocksverkstad, brandbilmuseum, skol- och postmuseum (bland annat inrymt i den gamla järnvägsstationens godslada). Sommartid när allt är öppet finns alltså mycket att titta på. Då har också turistinformationen öppet i församlingshemmet. Tycker du att bruksmiljön trots allt känns för modern? Då kan du gå ännu längre tillbaka i tiden och beundra fornborgen Lundboborg, som byggdes på järnåldern. Då måste den ha varit en oerhört imponerande anläggning men idag återstår bara grundmuren. Som i och för sig är hela 210 meter lång och fem meter bred! Du kan tydligt upptäcka de båda ingångarna, sedan får du fantisera fram de byggnader

som en gång fanns på borggården och där folk levde skyddade bakom muren och nära vattnet (landnivån låg då 10 meter högre upp så sjön var förbunden med de stora sjöfartslederna, vilket delvis förklarar vikten av att kunna försvara sig, eller åtminstone genom sin storlek avskräcka från fientliga vikingar). Busslinje 639 från Stockholm avgår från Tekniska högskolan, busslinje 808 till och från Norrtälje och Uppsala går via Knutby. Extra livat på bruket är det på midsommarafton, i juli under Edsbrodagarna samt på julmarknaden.

Skebo bruk

På Upplands kanske äldsta järnbruk står fortfarande smedja, murhus och kvarn kvar och påminner om den tid då järnet var Sveriges guld. Hit kan man åka för en behaglig tidsresa i såväl herrgårds- som bruksmiljö. Järn var vårt lands största exportprodukt från mitten av 1500-talet och ända fram till 1800-talets slut. Delvis på grund av vallonerna som kom till Sverige på 1600-talet och visade hur bruksdriften skulle gå till. En hytta på markerna i Skebo lär ha funnits redan på 1400-talet men det var först 1622 som Heinrich Lemmens byggde upp Skebo bruk åt familjen Tott, som ägde det fram till 1733 innan en rad handelshus tog över. Först vid depressionen 1924 lades bruket ner. Ett besök här idag inkluderar att beundra bruksherrgården (tills nyligen restaurang och konferens) som uppfördes av Jacob Grill på 1770-talet och promenera på den vackra bruksgatan med sin hundraåriga allé. Välj gärna en söndag om sommaren, då bruksmuséet i den gamla brandstationen är öppet. Har du tur så pågår en konst- eller hantverksutställning i gjuteriet och kanske till och med en auktion! I gjuteriet finns även ett microölbryggeri för den törstige. I Skebobruk finns även lanthandel, bensinstation och kiosk. Årligen återkommande evenemang är

midsommarfirandet på Borggården (framför herrgården), skattjakten på midsommardagen samt maskeradparaden genom byn på Fruntimmersveckans lördag.

Grisslehamn

Grisslehamn är mest känd för Albert Engströms museum och ateljé. I staden finns två hamnar. Den inre hamnen är för fritidsbåtar och den yttre tar dig med Eckerölinjen till Åland. - Sevärdheter: - Skatudden ligger ungefär en kilometer från Grisslehamn och man tar sig lätt dit till fots på en slingrande grusväg. Njut av en picnic samtidigt som du hänförs av det spektakulära havssceneriet. - Albert Engströms museum har öppet under sommartid och är inhyst i Engströms gamla hem. Man har gjort inrett som hemmet ska ha sett ut runt 1910. - Albert Engströms ateljé kan du spana in oavsett årstid. Den har en besynnerlig form, färg och placering. - Inre hamnen är, till skillnad från Yttre hamnen, inte till för de stora båtarna utan de mindre fritidsbåtarna. På sommarkvällarna är det mycket liv i hamnen. Det finns både restauranger, minigolf och en kiosk. - Hotell havsbaden är öppet året runt. Här kan du både lyxa till det med en härlig middag, spa eller boka ett rum för övernattnig. Trippa har en promenad i Grisslehamn. [nid:tripp/grisslehamn-kompakt-eller-utstraectt-promenad, text:"Grisslehamn - kompakt eller utsträckt promenad. "]

Trippa

www.trippa.se
